

Súd: Okresný súd Revúca
Spisová značka: 6P/91/2012
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6812204909
Dátum vydania rozhodnutia: 10. 10. 2012
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Rastislav Sikorjak
ECLI: ECLI:SK:OSRA:2012:6812204909.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Revúca samosudcom JUDr. Rastislavom Sikorjakom v právnej veci starostlivosti o mal. U. X. N., O.. XX.XX.XXXX a mal. Z. N., O.. XX.XX.XXXX, obaja bytom Y. Č.. XXX/X, XXX XX E., zastúpené kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych, vecí a rodiny v Revúcej, deti rodičov matky: C. H., O.. XX.XX.XXXX, V. U. G. Č.. XXX a otca: U. N., K. XX.XX.XXXX o návrhu starých rodičov G. N., O.. XX.XX.XXXX a X. N., O.. XX.XX.XXXX, obaja bytom Y. Č.. XXX/X, XXX XX E. o zverení do spoločnej náhradnej osobnej starostlivosti, takto

rozhodol:

Zveruje maloleté deti U. X. N., O.. XX.XX.XXXX a U.. Z. N., O.. XX.XX.XXXX do spoločnej náhradnej osobnej starostlivosti manželov G. N., O.. XX.XX.XXXX a X. N., O.. XX.XX.XXXX ktorí sú povinní vykonávať osobnú starostlivosť o maloleté deti v rovnakom rozsahu v akom ju vykonávajú rodičia. Právo zastupovať maloleté deti a spravovať ich majetok majú iba v bežných veciach. Ak predpokladajú, že rozhodnutie zákonného zástupcu maloletého dieťaťa v podstatných veciach nie je v súlade so záujmom maloletých detí, môžu sa domáhať, aby tento súlad pri konkrétnom rozhodnutí zákonného zástupcu preskúmal súd.

Matka C. H., O.. XX.XX.XXXX je povinná platiť výživné na maloletú U. X. N., O.. XX.XX.XXXX vo výške 30 % zo sumy životného minima podľa § 62 ods. 3 zákona o rodine, k rukám navrhovateľov G. N., O.. XX.XX.XXXX a X. N., O.. XX.XX.XXXX vždy do 20. dňa toho ktorého mesiaca počnúc dňom právoplatnosti tohto rozsudku.

Matka C. H., O.. XX.XX.XXXX je povinná platiť výživné na maloletého Z. N., O.. XX.XX.XXXX vo výške 30 % zo sumy životného minima podľa § 62 ods. 3 zákona o rodine, k rukám navrhovateľov G. N., O.. XX.XX.XXXX a X. N., O.. XX.XX.XXXX vždy do 20. dňa toho ktorého mesiaca počnúc dňom právoplatnosti tohto rozsudku.

Žiadny z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

Týmto rozsudkom sa mení rozsudok Okresného súdu Revúca č. k. 4P/42/2010-50 zo dňa 29.06.2010 v časti týkajúcej sa osobnej starostlivosti, zastupovania, správy majetku a vyživovacej povinnosti voči maloletej U. X. N. a Z. N..

odôvodnenie:

Návrhom došlým súdu dňa 06.08.2012 sa navrhovatelia G. N. a X. N. domáhali zverenia maloletých detí U. X. N. a Z. N. ako svojich vnúchat do náhradnej osobnej starostlivosti.

Návrh odôvodnili tým, že maloleté deti boli rozsudkom Okresného súdu Revúca č. k. 4P/42/2010-50 zo dňa 29.06.2010 zverené do osobnej starostlivosti otca U. N., O.. XX.XX.XXXX (syna navrhovateľov), ktorý dňa 24.07.2012 zomrel. S výchovou maloletých detí navrhovateľa otcovi pomáhali aj počas jeho života, matka maloletých detí o ne nejavila žiaden záujem, navyše bola za neplnenie vyživovacej povinnosti vo vzťahu k mal. deťom odsúdená v trestnom konaní vedenom na Okresnom súde Revúca pod sp.zn. 2T 41/2011.

Súd vo veci rozhodol na pojednávaní konanom dňa 10.10.2012 v neprítomnosti matky maloletých detí, ktorá mala doručenie predvolania riadne a včas vykázané a ktorá svoju neúčast' na pojednávanie neospravedlnila a ani nepožiadala súd o odročenie pojednávania.

Súd vykonal dokazovanie listinami nachádzajúcimi sa v spise a prihliadajúc na tvrdenia účastníkov konania zistil nasledujúci skutkový stav:

Z rozsudku Okresného súdu Revúca č. k. 4P 42/2010-50 súd zistil, že maloleté deti U. X. N. a mal. Z. N. boli uvedeným rozsudkom zverené do osobnej starostlivosti otca - U. N. a matka C. H. bola zaviazaná platením výživného na maloleté deti.

Z úmrtného listu (č.l. 15) súd zistil, že otec maloletých detí U. N. dňa 24.07.2012 zomrel.

Na základe správy Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Revúca (č.l. 33) ako aj zo správy Sociálnej poisťovne Bratislava (č.l. 34 spisu) súd zistil, že matka mal. detí C. H. nie je evidovaná v evidencii nezamestnaných a že taktiež nie je poberateľkou žiadnych dávok zo sociálnej poisťovne.

Zo správy Obvodného úradu Rimavská Sobota (č.l. 35) súd zistil, že voči navrhovateľom ani voči matke maloletých detí sa od roku 2009 až doteraz nevedlo priestupkové konanie.

Z lekárskeho potvrdení (č.l. 37,38) vyplýva, že navrhovateľa X. N. a G. N. sú telesne aj duševne spôsobilí na výkon starostlivosti o maloleté deti.

Z výpisov z registra trestov Generálnej prokuratúry SR (č.l. 39, 40) vyplýva, že navrhovateľa nemajú záznam v registri trestov GP SR.

Zo sobášneho listu (č.l. 41) vyplýva, že navrhovateľa uzavreli manželstvo dňa 24.09.1977.

Zo správy kolízneho opatrovníka (č.l. 42) vyplýva, že maloleté deti sú toho času v starostlivosti navrhovateľov - starých rodičov, kde majú zabezpečenú všestrannú starostlivosť, ktorá je v súlade so záujmami a potrebami mal. detí. Zo šetrenia pri matke mal. detí táto deklarovala záujem o maloleté deti, ktorý však bol formálny, nakoľko kolíznemu opatrovníkovi je známe, že aj dieťaťa, ktoré matka mal. detí porodila 02.06.2012 sa vzdala v prospech osvojenia. Matka ďalej pri šetrení uviedla, že nemá vytvorené podmienky na výchovu detí.

Z výsluchu navrhovateľov súd zistil, že títo majú s maloletými deťmi silné citové väzby. Maloletý Z. u nich žije prakticky od narodenia, kedy ho matka rovno z pôrodnice odniesla k navrhovateľom s tým, že u nich mu bude lepšie. Maloletá U. v súčasnosti už takmer 3 roky nepretržite žije tiež u nich. Nakoľko o maloleté deti sa až do svojej smrti staral ich otec - syn navrhovateľov, ktorý býval v spoločnej domácnosti s rodičmi, títo mu v starostlivosti o maloleté deti pomáhali, čím sa vzťah navrhovateľov, teda starých rodičov k mal. deťom značne prehĺbil.

Zároveň navrhovateľa uviedli, že matka maloletých detí nejaví o nich záujem, neplní si vyživovaciu povinnosť, nič im nekúpi, neinformuje sa o nich ústne, telefonicky ani iným spôsobom. Ďalej uviedli, že

tento nezáujem matky má za následok aj to, že maloleté deti už matku ani nespomínajú a nepýtajú sa na ňu.

Súd pri svojom rozhodovaní vychádzal z nasledujúcich ustanovení právnych predpisov:

Podľa § 45 zákona o rodine č. 36/2005 Z.z.:

ods.1 - Ak to vyžaduje záujem maloletého dieťaťa, súd môže zveriť maloleté dieťa do náhradnej osobnej starostlivosti. Osobou, ktorej možno maloleté dieťa takto zveriť, sa môže stať len fyzická osoba s trvalým pobytom na území Slovenskej republiky, ktorá má spôsobilosť na právne úkony v plnom rozsahu, osobné predpoklady, najmä zdravotné, osobnostné a morálne, a spôsobom svojho života a života osôb, ktoré s ňou žijú v domácnosti, zaručuje, že bude náhradnú osobnú starostlivosť vykonávať v záujme maloletého dieťaťa.

ods.2 - Pri zverení maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti uprednostní súd predovšetkým príbuzného maloletého dieťaťa, ak spĺňa ustanovené predpoklady.

ods.3 - V rozhodnutí súd vymedzí osobe, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti, jej rozsah práv a povinností k maloletému dieťaťu.

ods.4 - Osoba, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti, je povinná vykonávať osobnú starostlivosť o maloleté dieťa v rovnakom rozsahu, v akom ju vykonávajú rodičia. Právo zastupovať maloleté dieťa a spravovať jeho majetok má iba v bežných veciach. Ak táto osoba predpokladá, že rozhodnutie zákonného zástupcu maloletého dieťaťa v podstatných veciach nie je v súlade so záujmom maloletého dieťaťa, môže sa domáhať, aby tento súlad pri konkrétnom rozhodnutí zákonného zástupcu preskúmal súd.

ods.6 - Rodičia maloletého dieťaťa vykonávajú práva a povinnosti vyplývajúce z rodičovských práv a povinností len v rozsahu, v akom nepatria osobe, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti. Rodičia majú právo stýkať sa s maloletým dieťaťom, ktoré bolo zverené do náhradnej osobnej starostlivosti. Ak sa s osobou, ktorej bolo maloleté dieťa takto zverené, nedohodnú o výkone tohto práva, rozhodne na návrh niektorého z rodičov alebo tejto osoby súd.

ods.7 - Vyživovacia povinnosť rodičov voči maloletému dieťaťu rozhodnutím súdu podľa odseku 1 nezaniká.

ods.8 - Súd pri rozhodovaní o zverení maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti určí rodičom alebo iným fyzickým osobám povinným poskytovať maloletému dieťaťu výživné rozsah ich vyživovacej povinnosti a súčasne im uloží povinnosť, aby výživné poukazovali osobe, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti.

Podľa § 62 zákona o rodine:

ods.1 - Plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

ods.2 - Obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

ods.3 - Každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené neploleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona.

Inštitút zverenia dieťaťa do výchovy inej fyzickej osoby než rodiča je nutné chápať ako inštitút náhradnej rodinnej výchovy, náhradnej v pravom slova zmysle vo väzbe na prirodzenú rodinu dieťaťa. Jeho účelom je zaistenie osobnej starostlivosti o maloleté dieťa osobou odlišnou od vlastných rodičov a to po dobu, po ktorú budú rodičom brániť v osobnej starostlivosti o ich dieťa zásadné dôvody. Zverením dieťaťa do starostlivosti inej fyzickej osoby nedochádza k statusovej zmene, tak ako je tomu v prípade osvojenia.

Zo znenia § 45 ods.1 zákona o rodine „môže zveriť“ vyplýva, že je na zvážení súdu, ktorý o aplikácii tohto inštitútu výlučne rozhoduje, či aj v prípade keď zistí, že sú splnené zákonné predpoklady pre uplatnenie inštitútu zverenia do výchovy inej fyzickej osoby ako rodiča rozhodne, že sa tento inštitút v rámci sociálnoprávnej ochrany a systému náhradnej výchovy javí ako najvhodnejší.

Zo zákonných predpokladov pre uplatnenie inštitútu zverenia dieťaťa do výchovy inej fyzickej osoby ako rodiča sú rozhodujúcimi tieto predpoklady:

- a) existencia subjektívnych alebo objektívnych prekážok, ktoré bránia rodičom vo výchove ich dieťaťa,
- b) záujem dieťaťa na zverení do iného výchovného prostredia,
- c) vyjadrenie dieťaťa, pokiaľ je schopné formulovať svoje vlastné názory,
- d) existencia fyzickej osoby, ktorá je schopná a ochotná výchovu zabezpečiť a ktorá poskytuje záruku riadnej výchovy dieťaťa.

Výkon práv a povinností vyplývajúcej z rodičovskej zodpovednosti patrí zásadne rodičom maloletého dieťaťa. Výchova dieťaťa v jeho prirodzenej, funkčnej rodine je ideálna z pohľadu ako dieťaťa, tak aj jeho rodičov a spoločnosti. Všetky formy náhradnej rodinnej výchovy smerujú k napodobeniu, eventuálne nahradeniu tradičného modelu výchovy detí v rodine. Výchova detí v rodine zlyháva, ak sa rodičia detí nemôžu starať z objektívnych alebo i subjektívnych dôvodov, ak sa o deti nedokážu postarať alebo ak sa o deti nechcú starať.

Zákon neustanovuje ako predpoklad zverenia mal. do starostlivosti inej osoby dlhodobosť príčin, z dôvodov ktorých nie je výchova dieťaťa zabezpečená. Zákon o rodine však nehovorí ani o krátkodobosti, prechodnosti, dočasnosti a pod. Preto je treba dospieť k záveru, že dieťa môže byť zverené do výchovy inej osoby ako rodiča vtedy, keď to situácia v prirodzenej rodine dieťaťa vyžaduje. Dieťa má právo žiť predovšetkým so svojimi rodičmi. Pokiaľ sa však rodičia nemôžu o svoje dieťa osobne starať akokoľvek dlho, spravidla však prechodne, môže súd za splnenia ďalších predpokladov, o tejto forme náhradnej rodinnej výchovy rozhodnúť. Dĺžka trvania bude podľa skutočných potrieb dieťaťa a jeho prirodzenej výchovy.

Záujem dieťaťa na zverení do iného výchovného prostredia je daná objektívne vtedy, ak jeho výchova v rodine nie je riadne zabezpečená.

Existencia vhodnej osoby je pre ďalšiu výchovu dieťaťa rozhodujúca. Výslovnou požiadavkou zákona je, aby sa jednalo o osobu poskytujúcu záruku riadnej výchovy dieťaťa. Zákon výslovne preferuje príbuzných dieťaťa.

Maloleté dieťa môže byť zverené nielen do individuálnej výchovy a to buď do výchovy osamelej osoby, alebo jedného z manželov ale aj do spoločnej výchovy, avšak iba manželom. Rozhodnutie súdu o zverení dieťaťa musí zároveň obsahovať vymedzenie rozsahu práv a povinností tejto osoby k dieťaťu.

Rodinnoprávny vzťah rodič - dieťa zostáva zachovaný aj vtedy, ak je maloleté dieťa zverené do výchovy inej fyzickej osoby než rodiča. Napriek tomu, že rodičia sú fakticky obmedzení v právach a povinnostiach vyplývajúcich z rodičovskej zodpovednosti (najmä preto, že nemôžu mať dieťa u seba), sú aj naďalej zákonnými zástupcami maloletého dieťaťa a rozhodujú o jeho výchove, dieťa zastupujú a spravujú jeho majetok. Rodičia majú právo sa so svojim dieťaťom pravidelne sýkať a komunikovať s ním. Rodičia majú k dieťaťu naďalej vyživovaciu povinnosť.

V prejednávanej veci je zrejmé, že matka maloletých detí sa dlhodobo a ani v súčasnosti o deti nestará a nejaví o nich záujem.

V konaní nevyšla najavo žiadna okolnosť, z ktorej by vyplynulo, že zverenie maloletých detí do náhradnej starostlivosti starým rodičom nie je v najlepšom záujme maloletých detí.

Súd má teda za to, že zverenie maloletých detí do náhradnej osobnej starostlivosti navrhovateľov je odôvodnené, je plne v záujme maloletých detí a preto súd k takémuto opatreniu pristúpil.

Pokiaľ ide o výšku výživného, matka maloletých detí bola zviazaná na platenie tzv. minimálneho výživného, čo predstavuje ku dňu rozhodnutia súdu 26,65 € mesačne, nakoľko táto je na základe informácií navrhovateľov ako aj kolízneho opatrovníka nezamestnaná a jej príjmom je len prídavok na dieťa.

O trovách konania rozhodol súd podľa § 146 ods.1 písm. a) O.s.p., podľa ktorého žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania podľa jeho výsledku, ak konanie mohlo sa začať i bez návrhu.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia písomne v 2 vyhotoveniach na Okresný súd Revúca, pričom odvolanie musí mať náležitosti uvedené v ust. § 205 ods. 1 a 2 O. s. p..

Podľa § 205 ods. 1 O.s.p. v odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha.

Podľa § 205 ods. 2 O.s.p. odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že

- a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1,
- b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a),
- f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.